

N:o 190.

Af Herr Grefve Sparre: Om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om aflåtande af proposition om nedsättning i arrendena för kronans domäner.

Den nöd, hvori, till följd af det oerhörda prisfallet å landtmanna-produkter, flere bland arrendatorerne af kronans domäner befinna sig, och den svåra ställning, hvori alla de, som ingått borgen för arrendenas fullgörande, genom arrendatorernes obestånd försättas, påkallar utan tvifvel statsmakternas uppmärksamhet. Kronan kan, lika litet som enskilda jordegare, tillsluta ögonen för detta öfver landets olika delar spridda betryck, hvilket, fortsatt, otvifvelaktigt skall medföra betydliga förluster för statsverket, enär genom arrendatorernes obestånd domänerna komma att vanskötas och utsugas. Regeringen, ehuru härpå gjord uppmärksam, kan icke, utan Riksdagens samtycke, medgifva nedsättning i arrendena. Men äfven för en proposition till Riksdagen härom vore det för regeringen af vigt att känna representationens åsikter.

Ett afslag utan vidare af den vid riksdagen väckta motion i ämnet skulle deremot hos regeringen framkalla den föreställning, att arrendatorernes ställning icke af Riksdagen behjertades, hvilket likväl, att döma af diskussionen i frågan, alldeles icke är händelsen. Det är således af vigt att detta intresse uttalas i en till regeringen stäld skrifvelse.

Möjligen äro, på sätt under diskussionen yttrades, några bland dessa arrenden så billiga, att, oaktadt det ofvannämnda prisfallet, de kunna utgöras, likasom andra arrenden, grundade på nuvarande förhållanden, böra bibehållas utan all eftergift, men i fråga om dem, som tillkommit på en

tid, då nuvarande förhållanden icke, med det förutseende som hos hvarje omtänksam man förutsättes, kunnat beräknas, måste billighet iakttagas.

Endast regeringen kan efter vederbörandes hörande bedöma dessa fall. Jag föreslår således,

att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t, med tillkännagifvande af Riksdagens åsigt, att de arrendebelopp för kronans domäner, som med afseende å nuvarande prisfall å alla landtmannaprodukter anses oskäligt höga, måste med högst 20 % nedsättas, anhåller att Kongl. Maj:t behagade till Riksdagen aflåta proposition i ämnet.

Stockholm den 9 Mars 1886.

Eric Sparre.